

Omroepen over hun culturele taak ‘De ruimte voor cultuur wordt beperkt’

Anita Twaalfhoven *Boekman* vroeg de grote publieke omroepen naar hun visie op de culturele taak van de omroep en de mogelijke gevolgen van de huidige kabinetsplannen. Leo Born, voorzitter a.i. van de NCRV, reageert.

Hoe zou u de culturele taak van uw omroep willen omschrijven?

‘De Nederlandse samenleving en cultuur zijn voor een belangrijk deel gevormd door het protestants-christelijke geloof. Verantwoordelijkheid, betrokkenheid, respect en rechtvaardigheid zijn met dat geloof verbonden waarden. Deze waarden, waardoor de NCRV zich laat leiden, zijn zowel afzonderlijk als in combinatie herkenbaar in al haar uitingen. De NCRV richt zich in haar programma’s primair op de cultuur met een kleine c: cultuur als de weerspiegeling van het dagelijks leven, zonder overigens het belang van de grote C uit het oog te verliezen.’

‘Met programma’s als *Spiritus*, *Dokument*, *Taxi*, *De Rijdende Rechter*, *De mensen van...*, *Hello Goodbye* en *Man bijt Hond*, vraagt de NCRV-televisie fors aandacht voor de “gewone” Nederlandse cultuur. Daarnaast komt de culturele verantwoordelijkheid van de NCRV tot uiting in de wijze waarop aan christelijke

feestdagen en evenementen aandacht wordt besteed.’

‘Publieksdrama – inclusief buitenlands historisch drama – is wezenlijk voor de NCRV. Wij zijn in 2004 een samenwerkingsverband met de KRO aangegaan om op jaarbasis 22 delen van een kwalitatief hoogwaardige Nederlandstalige dramaserie te produceren. Eind 2005 werden de eerste elf afleveringen uitgezonden van de rechtbankserie *Keijzer & De Boer*. Tevens zendt de NCRV vanaf begin 2006 de nieuwe Nederlandstalige comedyserie *Met één voet in het graf* uit.’

‘De NCRV continueert haar participatie in kwaliteitsdrama. Hiermee streven we niet zozeer een hoog kijkcijfer na als wel de koppeling van hoogwaardig drama aan de NCRV. Met name *De Tweeling* en *De ontdekking van de hemel* hebben daaraan bijgedragen. Oudere drama-series als *Bartje*, *Swiebertje*, *De kleine waarheid* en *Het meisje met de blauwe hoed* worden regelmatig en met groot succes opnieuw uitgezonden.

Ontsluiting en exploitatie van het rijke drama-archief wordt daardoor verder gerealiseerd. De bijdrage aan kwaliteitsdrama in de vorm van Telefilm en speelfilmparticipaties wordt gecontinueerd met *Rosenstrasse* en *Liever verliefd*.’

‘Op internet biedt de NCRV een open podium voor (amateur)musici, dichters en klein-kunstenaars: www.ongekendtalent.nl en www.dichttalent.nl. Aan deze faciliteit zijn twee webradiostations gekoppeld. De podiumfunctie is verder uitgebreid met themazenders op het gebied van klassieke en orgelmuziek. De NCRV ontsluit en digitaliseert bovendien historisch audio- en videomateriaal. Een schat aan culturele producties komt zo ter beschikking van het publiek. Zo is de NCRV onlangs de website www.ncrv.nl/geloven gestart, een themakanaal op het gebied van levensbeschouwing met zowel archiefmateriaal als nieuw materiaal.’

In hoeverre kunt u deze taak nog naar behoren uitvoeren als de toekomstplannen van het huidige kabinet doorgang vinden?

‘Dit wordt zeer moeilijk. Wegens de sowieso al sterk teruglopende middelen en het feit dat omroepen in het domein ‘cultuur’ moeten concurreren met collega-omroepen en commerciële productiebureaus. Daarbij komt dat – als de kabinetsplannen doorgaan – teruglopende reclame-inkomsten niet ten koste mogen gaan van nieuws-, opinie- en maatschappelijke debatprogramma’s. Hierdoor gaan de teruglopende reclame-inkomsten, als de overheid deze niet compenseert, ten koste van de culturele programma’s. De NCRV verdeelt de aan haar voor televisie beschikbaar gestelde middelen over kerntaken en aanvullende taken.’

‘Kerntaken zijn voor de NCRV maatschappelijk debat, levensbeschouwing, storytelling aan de hand van persoonlijke portretten en *prime time*-programmering. Tot de aanvullende taken, met een lagere prioritering, rekenen we onder andere Nederlands drama, jeugd en cultuur.’

Ziet u in dat geval nog ruimte om culturele of kunstprogramma’s te produceren?

‘Zoals ik al heb geschetst, wordt die ruimte zeer beperkt. Temeer omdat de beslissing of een dergelijk programma wordt geplaatst, bij de Raad van Bestuur van de publieke omroep komt te liggen. Wij kunnen culturele programma’s dan bovendien alleen nog aanbieden in concurrentie met andere aanbieders. Omroepen verliezen hierdoor een groot deel van hun autonomie en (ver)worden meer en meer tot “productiehuis”.’

Wat voor culturele of kunstprogramma’s zou u onder ideale omstandigheden graag willen uitzenden?

‘Buiten de wijze waarop de NCRV de weerspiegeling van cultuur in het dagelijks leven in allerlei programma’s laat zien, wil zij graag haar rijke traditie op het gebied van hoogwaardig Nederlands en buitenlands kwaliteitsdrama voortzetten. Daarnaast maken wij ons sterk voor het uitzenden van (religieuze) klassieke muziekevenementen, zoals het St. Jansconcert met kerst, de *Mattheüs Passion* op Goede Vrijdag of de uitvoering van *De Scheping* van Haydn met het Nederlands Blazersensemble. Daarnaast wil de NCRV graag programma’s ontwikkelen over beeldende kunst, kerkelijk kunstbezit en natuurbezit, waar mogelijk samen met andere partners. Ook een boekenprogramma staat op het wensenlijstje. Zoveel mogelijk wordt bij al deze initiatieven van internet gebruikgemaakt in de vorm van thematische sites, webradio of themakanalen.’